

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O stalnosti zdanje vlade in baronu Schweglu.

Ko je oni teden baron Schwegel v Ljubljani našim nemškim velikim posestnikom govoril, da v višjih krogih uže izprevidel, kje je pravi patrijotizem, namreč da je pri ustavovercih, — mislili si naši nemškutarski filistri: „aha, ta je sekcijški šef v ministerstvu vnanjih stvari, če prav na dopustu, vendar je nemara da podučen, on torej uže vé, vlada se bode izpremenila!“ Tako so tolmačili tudi neki narodni pesimisti prazne Schweglove besede, pripisovaje jim velevažnost. Isto tako je tolmačila Schweglov govor tudi graška „Tagespost“ (večerni list od srede) rekoč: „Prav interesanten je konec Schweglovega govora, ki je izrekel svoje prepričanje, da so v odločilnih krogih uže izpoznali, kje je pravi avstrijski patrijotizem iskati.“ In „Tagespost“ se dalje vpraša, ali nij tu govoril ud vnanjega ministerstva, ki bi bilo nezadovoljno z notranjo politiko?

V tacih razmerah nij bilo čudno, da so tudi kranjski nemškutarski ustavoverci, veliki filistri pred Bogom, dali se pregovoriti voliti — Vesteneka v deželni zbor, ker je višji uradnik Schwegel spremembo vlade proročeval.

In vendar je Schwegel samo tja v en dan blebetal, ne vedoč iz odločilnih krogov prav nič. Še več. Kot novinec, ki je še le v politiko stopil, a ki se prej kot človek brez pravega prepričanja torej tudi brez zanimanja nij pečal za politično taktiko, mislil je prav naivno, da bodo njegove besede mej štirimi stenami v ljubljanskej kazini ostale, zato je

več rekel, nego je vedel in smel reči. To, da je mislil, ka govori le „zaupno“ na uho kranjskim nemškutarjem, kateri si dajo napovedati kar kdo ustavakov hoče, pripoveduje zdaj Schwegel sam. Omenjali smo namreč uže, da je grof Hohenwart v „Vaterlandu“ izjavljal, da nij res, kar je v „N. fr. Pr.“ stalo, da bi bil Schwegel njega odgovarjal od kacega glasovanja o gruntnem davku, in da je tedaj jasno, koliko je tudi Schweglovej trditvi o skorajšnji premembi vlade verjeti, namreč nič. Na to odgovarja Schwegel v „N. fr. Pr.“ od sobote sledeče:

„Jaz sem imel res priliko, da sem pred kratkim svojim volilcem poročal o obravnavah zadnje državnozbornske sesije, a to zaupno, (vertraulich) ker se je dotična skupščina za zaupno (tajno) formo odločila. Zarad tega moram jaz tudi odgovornost za omenjena telegrafična poročila iz Ljubljane odvracati od sebe tembolj, ker so precej neresnična in bila objavljena brez moje vednosti. Da razjasnim krive misli in odvrnem razna sumničenja, prisiljen sem konstatirati, da sem res v svojem poročilu mej drugim imel priliko govoriti tudi o uravnavanju zemljiškega davka s posebnim ozirom na kranjske razmere. Naglašal sem, da si sme ustavoverna stranka sebi pripisavati zaslugo, da je z vso silo zastopala dotično vladno predlogo in da se je ta zakon, ki se dotika življenskih interesov Kranjske, sprejel potem, ko je zanj glasovalo tudi več poslancev z desne, mej njimi kranjski poslanci, ki nijso pri ustavovernej stranki — razen poslanca za kmetske občine na Gorenjskem (grof Hohenwart) in za one na Dolenjskem (Kočevje-Trebnje). Moje razvijanje v

tem vprašanji omenjalo se je samo na to lejanje, ta dejanja pa konstatujo zapisniki državnega zbora. Z gospodom grofom Hohenwartom o tej zadevi nijsem govoril nigdar in takega razgovora naravno tudi nijsem nigdar omenjal.“ Schwegel.

Torej Schwegel ob enem popolnem molči, kar je glavna stvar, o svojem proročevanju glede premembe vlade, drugo pa na pol taji, na pol pa se izgovarja, da nij mislil, da „se bode zvedelo!“ — To da bi bil državnik? Na besede tacega človeka, da bi kdo resnici podobne kombinacije zidal?

Sicer pa tudi sobotna ustavoverna „Triester Ztg.“ v dopisu z Dunaja poroča, da je Schweglovo blebetanje v Ljubljani na Dunaji v višjih krogih tako nevoljo naredilo, da se bode njegovo začasno odstavljenje iz službe v stalno odstavljenje izpremenilo.

Kar se pa stalnosti Taaffejeve vlade same tiče, t. j. trajanja avstrijskim Slovanom prijaznejšega mišljenja v najvišjih krogih, imamo z Dunaja ne le dobra poročila, temuč tudi potovanje cesarjevo na Češko in Moravsko ravno zdaj, in ravno tako slovesno, glasno priča, da je cesar (kateri ima vrhu vsemu parlamentarizmu še zmirom največ odločevati) po skušnjah podučen trdno sklenil jednostranskemu nemškemu in neavstrijskemu ustavoverstvu ne več vladanja prepuščati. Denes nij več leto 1872, ko je Nemčija premogočna bila in se v naše avstrijske reči mešati žugala. Nemčija je na pol podrta v notranjem, na zunaj se pa boji Francozov in vseh sosedov. Slovanstvo pak je mej tem v orijentu slavno zmago in stalo pridobilo in višji krogi vedó, da nij

Listek.

Domača pisma.

VII.

Tisti clarissimus, o katerem je bilo govora, kako nas je učil statistike, je tradiral tudi sudno pravo. Povedal nam je na tanko in na drobno, kaj je zdolka, kaj zdonja, kaj rov in druge take reči, rudarjem dobro znane, nam pa ne. Celo o nekakšnem psu nam je pravil nekaj, takem, ki vozi rude iz zdonj na svetlo; na vprašanje, da li laja oni pes, je rekel clarissimus: „kako bi lajal, kad nij živ, niti nij pravi pes, ampak se samo zove tako po nemški „hund“, drugače je voziček, a ne cuček“.

Če nam je tako stvar raztolmačil naš clarissimus, se je vselej veselil, ka tako malo znamo, pa nam je zatim dovolil, da ga smemo vprašati za to in ono ter mu interpelacije staviti, če kaj ne razumemo pri sudnem pravu.

Ko je v najlepšem teku razkladal nekaj o kuksah naš clarissimus, se oglasi eden izmej nas in reče, da želi staviti neko vprašanje. — „Izvolite samo, izvolite!“ mu reče clarissimus prijazno in opominja nas druge, naj bomo tihi in mirni, ker želi en dominus naš kolega razjasnjenja o stvari, katere ne razume dobro.

Vse omolkne in sluša, kakšno nevednost bo pokazal dotičnik v sudnem pravu, ali ta, namesto da stavi vprašanje na predmet se odnoseče, zapita rekoč: „Prosim ponižno clarissime domine, koliko ulic ima Križevce?“

Obča veselost je nastala, a clarissimus se nij razsrdil čisto nič, ker nam je bil dovolil stavljati vprašanja, in nij se dal motiti, ampak čisto hladno in mirno odgovoril: „Križevce ima tri ulice, a te se zovejo: kreutz, noth und elend“, pa je precej nastavljal in nadaljeval govor o kuksah.

Kakor mesto Križevce imam tudi jaz svoj „kreutz, noth und elend“ sè svojimi do-

mačimi pismi, in kakor se clarissimus nij dal motiti v svojem sudnem pravu, tako se tudi jaz ne dam ugnati pri svojem dopisovanju, ampak nadaljujem svoje delovanje, čeravno uže tri pisma čakajo sodbe urednikov in ne morejo priti na vrsto menda zato ne, ker so nekako preveč grizljiva, ali kakor se tudi pravi, ujedljiva.

Človek bi se moral srditi nad takovim postopanjem urednikovim, ali jaz se ne razjezim rad, to nij moja navada. Ko bi se hotel jeziti, bi lahko našel povoda k temu, ali medicinske znanosti se držim najrajši in ta pravi, da jeza škoduje človeškemu zdravju, a humor da mu prija.

Veseli ljudje postanejo radi tolsti in debeli, in jaz bi tudi rad postal debel in tolst, ko bi šlo, pa mi ne gre prav po volji. Dostikrat sem uže premišljeval, kako bi naredil, da bi mi kaj več mesa zrastle, ali je vse zastoj, nobeden doktor medicine mi ne pomore, in zato si pomagam sam kolikor morem, raz-

varno zatirati ga pustiti v Avstriji. — Poleg tega se ne sme z vida pustiti, da so v zdajnji večini avstrijskega državnega zbora zastopane skoro vse najvišje in najveljavnejše družine avstrijske aristokracije, kakor še prej niso bile nikoli. Dvor si bode premislil, predno bode te od sebe odbil samó Herbston na ljubo in Auerspergom, odgospodarivšim.

O cesarjevem potovanju na Češko pa pravi magjarski „Ellenör“ — da citiramo gotovo nepristransko glas — mej družim: „Nij nam treba še le reči, da ima zdanje potovanje monarhovo politično veljavo. Naša monarhija ima mnogovrstne narodne razmere, tako, da je razumljivo, da ima vsaka dežela svoje želje in upanja, katere se z navzočnostjo cesarjevo spodbujajo.“ — In kdor ne bi verjel, da zdanje ministerstvo v zaupanju trdno stoji, tega mora „N. Fr. Pr.“ prepričati, ki pravi v svojem nedeljskem članku o tem cesarjevem potovanju (njej zelo neprijetnem) takó: „Mi ne moremo tajiti: v tem je dokaz redke blagovoljnosti in izrednega zaupanja za grofa Taaffeja, ako se sam monarh tako mogočno za njegovo politiko poteguje in mu s svojo neizmerno popularnostjo na pomoč prihaja.“ — In prebivalstvo na Češkem ter Moravskem bode cesarju pri tej priliki preglasno pokazalo, da je dobro storil, ko je poklical to ministerstvo, ki ima pravičnost do vseh narodov v programu, a ne „tlačenja slavizma“, kakor prejšnje.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. maja.

Češki „Pokrok“ kliče Čehom, naj imajo za svojo sveto dolžnost pri sodnijah in vseh uradih, pri advokatih, notarjih terjati, da se jim piše in uraduje v njihovem domačem češkem jeziku. — Slovencem velja isto. Naj tudi pri nas vsakdo terja slovenskih pisem in odlokov.

Tudi drugi magjarski listi ne le „P. Lloyd“ so zelo hudi na ustavaka Schmerlinga in njegov govor. „Ellenör“ pravi: „Dokler bodo avstro-nemški liberalci tacim nazorom pritrjevali, ne morejo se čuditi, če njih prizadevanje pri nas ne bode simpatij našlo.“ — „Hon“ pa pravi: „Duh in pravec, v katerem Schmerling o enotnej državi govori, nam njegov ideal: nemško monarhijo, še bolj zopern dela. Če misli Schmerling, da so Taaffejeve poskušnje o spravi neizvedljive, more se reči, da se je že vse to neizvedljivo izkazalo, kar

je Schmerling hotel in hoče, ker on sanja še zmirom o cesar Jožefovej centralizaciji.

Vnanje države.

Iz Peterburga se poroča, da se snide dné 15. junija v Berlinu konferenca evropskih velevlavstij za uredbo stvarij nerešenih v Turčiji po berlinskega kongresa nalogu.

Na ukaz vlade je izdal vseučiliški profesor Martens prvi zvezek pogodb, sklenjenih mej Rusijo in Nemčijo. V predgovoru pravi Martens, da se Rusija in Nemčija nemata jedna pred drugo bati, in mej obema se lahko naredi sloga in zveza.

V angleške spodnje zbornice je Gladstone odgovoril, da ne prekliče svoje izjave, ker je imenoval angleško-turško konvencijo „blazno konvencijo“, ponavlja pa teh besedij tudi ne, ker bi samo sramotile ono pogodbo, katere se Anglija vendar ne more znebiti.

Dogovarjanja mej Nemčijo in papežem so se zdaj popolnem pretrgala in Bismark se trudi, da bi nemškim katoličanom dokazal, da tega nij on zakrivil nego rimski papež in da je ta kriv, ako se bode zloglasni „kulturkampf“ zoper katoliško cerkev zopet nadaljeval.

V pruskem deželnem zboru se je pričela v petek debata o Bismarkovej cerkvenej zakonske predlogi, ki ima narediti „modus vivendi“ katoliške cerkve z državo. Naučni minister Puttkamer je naglašal, da mora država čuvati svojo avtoriteto nasproti cerkvi in je pretil, da bo deželni zbor razpuščen, ako se predloga ne sprejme. Izdatelj „majevskih zakonov“, Falk je govoril zoper Bismarkovo predlogo, Windhorst pa je dejal, da se cerkev ne bo nigdar udala državi. Katoličanje zavračajo Bismarkovo predlogo, ker takega miru nehejo, ki je še menj kot polovičarsk. Predloga zakona se je izročila potem komisiji sestoečej iz 21 udov.

Kako zelo je nemškim katolikom potreba, da bi jenjalo njih preganjanje, vidi se iz tega, da je minister Puttkamer v zbornici sam poročal, da so od 12 škofovskih sedežev na pruskem Nemškem samo še 4 zasédeni, 1000 fará je brez duhovnov, semenišča se praznijo in pustošijo. Kam pa ljudstvo pride, če bode versko tako zanemarjeno in vsled državne krivde, tega nij treba praviti. To so nasledki „kulturkampfa“.

Dopisi.

Z Gorenjskega 29. maja. [Izv. dop.]

Nij dolgo kar smo čitali v „Slovenskem Narodu“ naj vsi županje uradujejo slovenski. Denes moramo z veseljem konstatirati, da se je v tej reči dosti na bolje obrnilo. Župani so pričeli slovenski uradovati.

Radovedno pričakujemo, če nam bodo c. k. uradi na naše slovenske uloge še zmirom v

lepoglasnej nemščini odgovarjali! Ako se to zgodi bomo vsak jednak slučaj razglasili in nemške dopise ne sprejemali. Zagrizenost nekaterih uradnikov do našega milega jezika se mora obelodaniti.

Sam gospod deželni prezident je nas lepo v našem materinem jeziku nagovoril. Iz tega je razvidno, da ima naš jezik veljavo, saj ga govori in piše sam cesarski namestnik na Kranjskem. —

Pač so še uradniki, kateri uže po trideset let pri nas služijo, pa so se našega slovenskega jezika le toliko naučili, da se znajo slovenski „pridušati“.

Znani so nam taki uradniki, kateri so rojeni v naši deželi, pa so bili tako leni, da do denes ravno toliko slovenski znajo, kakor oni čas, ko so se kakor samosrajčniki po travi valjali.

Imeli so srečo in so dospeli njim znanim primerno na dosti visoke službe. Spravili nekaj zavoda na to revno zemljo kranjsko, jih svojej materi izneverili in zdaj pijani germanškega duha celo psujejo na deželo, v kateri so bili rojeni in na jezik, v katerem so svoj prvi očenaš molili.

Očetje enakih sinov le visoko politiko uganjajo. Na primer: „Lah bode nas kmalu pohrustal“. „Denašnji ministri na to in na to delajo.“ „Kranjska špraha ne bode imela nikoli veljave.“ „Svoje sinove sem na Nemškem ali Laškem izšolati pustil.“ (potlej jih bo pa vse jedno pri nas v službe rinil) itd.

Sami pišejo kljubu vsem postavam vse nemški, še celo povabila prostemu slovenskemu ljudstvu pošiljajo nemška!

O slovenskem jeziku nima pojava, vendar ga silno kritikujejo, in zmirom se jim posreči, da imajo poslušalce, kateri jim iz nevednosti, ali pa iz bojazni slepo kimajo. In tako se zibljejo v visokih sanjah, da so silno učenj, bolj kakor sam finančni minister Kriegsau, katerega dela njim nijso po volji.

Težko, silno težko bode torej slovensko uradovanje pri navedenih prikaznih brez ostrih sredstev dejansko vpeljati. Prvo tako sredstvo pa je, da občine pišejo slovenski, zahtevajo slovenskega uradovanja in nemške dopise na slovenske vloge strogo nazaj pošiljajo. Župani, ne bojte se nič popisanih uradnikov, to so šleve, katere boste s slovenskim uradovanjem v kozji rog ugnali. Še jedenkrat: „Uradujte izključljivo slovenski in potem „živeli“! —

veseljujem se po mogočnosti s to le korespondencijo z vami gospa in pričakujem, kako in kedaj bode moje sicer remezne muskale en malo bolj okrogle gratale.

Ne spotikajte se, gospa, nad izrazom „gratati“, ta besedica je meni zelo priljubljena, ker sem jo slišal iz ust obče spoštovanega duhovnega gospoda in častnega korarja, kateri je leta 1861 v Mariboru o priliki blagoslovljanja križvega pota v cerkvi sv. Alojzija svojo sicer lepo pridigo pričel s takimi le besedami: „Ta križev pot te cerkve bo denes noter žegnan gratal.“ — Taki le spomini so človeku ljubi in zato sem sklenil tukaj le, da bom tej besedici pripomogel do veljave v našem slovarji, kateri bo itak skoro prišel na svetlo, če bo g. Levstik hotel. .

Jezikoslovcev in gramatikarjev jaz sicer nemam posebno rad, pa jim tudi ne bom silil v literaturo mojega „gratanja“, ampak svetovrti smem kaj, odločnega glasu mi pa ne bodo dali jezikoslovci, to tudi vem. Za g. Levstika se mi pač škoda zdi, ka se bo ubijal nekoliko

let sè slovarjem; ko bi na moje bilo, bi ga prosil, naj še enega Martina Krpana spiše, preden bo segel nad slovar, a potlej naj gleda in skrbi, da zgotovi slovar preje, nego bo 80 let star gratal, drugače bi se utegnilo zgoditi Levstiku z njegovim slovarjem takisto, kakor se je zgodilo Koseskemu s poezijami na stare dni, a kaj takega ne želim Levstiku, smilil bi se mi, ko bi ga devali kedaj v prešo taki ljudje, katerim še sedaj srajca od zadaj ven visi, in kateri še le za nami pridejo do one veljave, kakeršno mi uživamo sedaj.

Žalostno je res na tem svetu, da se ljudje kar tako podijo eden drugega; komaj pride eden ali drugi izmeje nas težavno do veljave uže jih stoji pet mladih od zadaj, kateri tudi hočejo nekaj veljave imeti in na zadnje zares pridejo do veljave, a nas stare kar pritiskajo v zapeček ali na stran mej staro železo in pravijo, da smo otroci gratali in stari.

Boste uže videli, vi mladi, kako vam bo šlo brez naše pomoči, kako jo boste zaorali na krivo stezo, ako vas ne bomo vodili mi

stari, kateri imamo izkustva nekaj, ako i drugega nič. Le se norčujte iz nas starih, kakor smo se mi norčevali svoje dni (sedaj je to uže plus quam perfektum) iz našega starega clarissimusa pri sudnem pravu, ko smo tudi še mladi bili in bedasti, ter smo ga vprašali, koliko ulic ima Križevac pri sudnem pravu, a on nam je povedal, da ima tri, tako bomo tudi mi sedaj stari, vam sedaj mladim povedali, kaj imamo Slovenci dobrega na tem svetu in rekli vam bomo, da imamo samo tri reči in te tri reči so: kreutz, noth und elend po nemški rečeno.

Sedaj sem jim pa povedal eno našim mladim in mislim, da si jo bodo zapisali za uho, ter držim, da sem pravo zadel enkrat, ko bi le kaj pomagalo in ko bi skoro enkrat malo pametnejši gratali naši mladi in stari, to jim želim vsem skupaj.

Vaš stari

Spectabilis.

Iz Postojne 28. maja. [Izv. dopis.] Včeraj na sv. Telesa dan vršila se je tukaj pri lepem vremenu navadna cerkvena slovesnost s procesijo, katere so se udeležili vsi tu kajšnji c. kr. uradi z gospodom okrajnim glavarjem na čelu, in velika množica ljudstva cele fare. Trg je bil posebno z lepimi, visokimi, šibkimi maji okinčan, na katerih so narodne trobojnice vihrale na srd tukajšnjih vladeželnih, volčjih, čestilačnih odpadnikov in na sramoto onih prifrknjenih nemčurskih obrtnikov, kateri našim Pivčanom, Brkinom, Podnanoscem in Čufarjem svoje obrtnije in krčme po napisih na tablah v nemškem jeziku naznanjujejo; ponosno so vihrale in še vihrajo, ter kljubu vsem tem javno pričajo, da v Postojni zvesti sinovi Slave bivajo. Z veseljem poročamo, da so se naša kmetska dekleta res lepe stare narodne nošnje — péč zopet poprijela. Lepo je bilo videti v procesiji krasne postojnske dekleta s snežno belimi pečami na glavi. Bile so kot zvezde mej drugimi ženskami, ki so imele glave v raznobarvenih rutah zavite. — Drugi pot kaj več.

Z Dunaja 27. maja. [Izv. dop.] (Shod slovenskih vseučiliščnikov z Dunaja in iz Gradca v Mürzzuschlagu.) (Konec.) Po malem presledku nastopi predsednik „Triglava“ gosp. Lovro Požar. V dolgem govoru lepih in navdušenih besed kazal je na posamezne momente slavnosti te: tako omenjal pobratimije društva „Triglava“ z dunajsko „Slovenijo“ — idealov mladine — majnikove narave itd. Sosebno pa je s poetično besedo spominjal se žalostne zgodovinske resnice, da tu v teh lepih zemljah zamoril se je naš slovanški narod itd. ter po vsem tem klical tovariše, da ni pediti ne odstopimo svojih slovenskih tal ohojemu sovragu, in v to da si sedaj priborimo znanost in jih vstopivši v javnost obračamo v dobro, v prosveto in svobodo domovine! Govor ta začuli smo z veseljem in priznanjem obilo.

Za tem izvršil se je v občno zadovoljnost zbor: „Oj Banovci“ in „Triglava“ spev: „Domovini (A. Nedved). —

Kmalu potem poprosi besede g. Danilo Majaron, podpredsednik „Slovenije“. Po primernem uvodu, izpregovori pomenljive besede; „da mi tu, na staroslovanskem „smerečniku“, a sedaj na gomilah svojih očetov, demonstriramo proti osodi, bijemo s pestmi v obraz osodi, vedno nemilej Slovanstvu. Kajti kakor se je tu Slovanstvo silovito razdiralo in pokopavalo, tako denes tu sklepajo sorodna srca slovanska, izpoznavaajo se ter podajajo roke, da se i sedaj poznajo, ko pride čas, stati vsem za jednega in jednemu za vse!“ Sosebno pa pozivlja g. govornik svoje tovariše, naj tu — sad pobratimstva — prisežejo, „beseda dana da velja“, dana vednej dejanskej zvestobi do domovine slovanske! — — G. govornik sklene z napitnico: ideji slovanskej, slogi slovanskej! — Navzočni vsi pritrdili so s polnimi „živio“-klici in vsestranskim odobravanjem g. govorniku.

In sedaj zaplavajo tja proti domovini pevski glasi: „Bodi zdrava, domovina!“ Sedaj se vrste pozdravi in govori v vseh slovanskih jezicah; tu govori prepričanje, idealno navdušenje, mlada in čvrsta kri: „još Slovanska nij propala!“

Zastopnik Bolgarov, pesnik g. Radoslavov govori lepo in jedernato: tako sodijo večši možje. Zastopnik Poljakov g. Weinhaus nam daje v krepkej besedi razumeti, da i Poljaci bližati se hočejo bratom, vsem ko

pravi Slovani, imejoč pred očmi le dobro slavo Slovanstva. — Tako kakor je za tem govoril zastopnik Hrvatov, g. D. Neumann, tako govori pravi Hrvat, pravi Slovan! „Preteklost bila nam je jednaka, sedanost jednaka, prihodnost mora nam biti tudi po naravnih zakonih; drug na drugega smo navezani in drug drugemu nam je pomagati, da vzmoremo, da nas reka Sotla ne loči, temveč spaja v lepej bodočnosti!“ Tako govori pravi Hrvat! Kako ostudna pa je ona zalega Starčevičevcev ali „dolinskih Slovencev“ (če smo mi „planinski Hrvati“), ki tako slepo bije boj s fikcijami. Koliko surovosti čitati je po tej „Slobodi“, glasili Starčeviča. Pereat! — Hvalne je sprejel se tudi govor prvosednika „češkega akademikega spolka“, g. O. Pražaka, ki je omenjal istočasne v Pragi slavnosti Jana Nepomuka, češ, da ona je češko-narodna, a naš izlet, naša slavnost pa pomena slovanskega. Govor g. Kuchte, zastopnika „slovaškega Tatrana“ dovršil je vredno tu lepo vrsto lepih govorov.

Telegrama „Slovenskemu Narodu“.

Črnomelj 31. maja. Mestni zastop črnomeljski je izvolil ministerskega predsednika grofa Taaffeja enoglasno za častnega meščana. Navdušenje je veliko, zvečer mesto razsvitljeno.

Dunaj 31. maja. Pri včerajšnjem ministerskem svetu je bil tudi minister Stremayr. „N. Fr. Pr.“ misli, da se je posvetovalo o dopolnitvi ali rekonstrukciji ministerstva. Isti list citira iz Skrejšovskega zopet izhajajočega lista poročilo, da bode grof Clam-Martinic imenovan v gospodsko zbornico, ter kritizira napade časopisov zoper Schwegla, a tako da Schwegla ne brani.

Domače stvari.

— (Živeli Črnomaljci!) Dolenjsko mesto Črnomelj je, kakor spredaj naš telegram poroča, izvolilo včeraj jednoglasno ministra Taaffeja za častnega meščana v hvaležno priznanje, da si je ta minister naložil težko ali truda vredno zadačo, izvesti v Avstriji tako vladno sistemo, da bi bilo konec pritiskanja Slovanov na steno. Prava beseda ob pravem času! Živeli vrli zmirom narodni Črnomaljci!

— (Otomar dopoldne in Otomar popoldne.) Zadnjo soboto dopoldne je prinesla tukajšnja uradna „Laib. Ztg.“, na kateri je podpisan urednik Otomar Bamberg, dober in pameten članek o znanem Schweglovem govoru. Popoldne istega dne pak je prinesel „Laibacher Tagblatt“, na katerem je tudi podpisan isti Otomar Bamberg kot založnik, polemiko zoper oni „Laibacherični“ članek, rekoč, da se pase pisatelj „das officiöse Lammlein“ na travniku „trivialer Gemeinplätze“, in da je celi oficijozni članek „Blamage“ itd. Kar je Otomar zjutraj dobil iz vladnih rok, in v „Laib. Ztg.“ sprejel, to Otomar zvečer graja in razmaha v „Laib. Tagblatt.“ Torej je v soboto zjutraj imel belo prepričanje, v soboto večer pa črno prepričanje. Zjutraj je vlado zagovarjal, zvečer pa za to slabost sam sebe javno in svojim imenom ozmerja, da je „officiöses Lammlein“. Ali ste uže slišali, da bi imel kateri človek večje zatajevanje samega sebe? — Ker je toliko ljudi, ki nimajo nobenega prepričanja, a pri nas v Ljubljani imamo vladnega žurnalista, kateri ima kar dve prepričanja ob enem, dopoldne tako, a popoldne tako, opozorujemo razne gospode

Barnume, naj pridejo v Ljubljano po to rariteto in naj jo peljejo na kakšno svetovno razstavo.

— (Župan Laschan.) Cesar je potrdil ljubljanskega župana g. Laschana volitev.

— (Imenovanje.) Finančni direktor ljubljanski, g. Alojz Christ, je imenovan za ministerijalnega svetovalca extra statum v finančnem ministerstvu in „Mont. Rev.“ poroča, da je namenjen za načelnika finančnega oblastva v Sarajevu. Christ je bil malo časa v Ljubljani, ali v tem času si je bil občno spoštovanje pridobil, da si je Nemec, ker nij spadal mej one nemško-ustavoverne zagrizence, kateri mislijo, da mora uradnik le zoper ljudstvo agitirati.

— (G. Matej Trnovec), sodnijski adjunkt v Sežani, slovenski pisatelj, imenovan je za okrajnega sodnika v Vodnjan v Istro. — V Sežano pride za adjunkta neki Emil Nadamlezki. V sežanskem okraji je g. Trnovec, izvrsten in obče priljubljen uradnik, Slovenec samo slovenski uradoval in pisal. Naj to vsi odločno terjajo tudi od njegovega naslednika. Kjer je enkrat slovensko uradovanje uže uvedeno, naj naši ljudje nikakor ne pusté da bi se spet potujčilo. Če uradniki ne znajo, naj se naučé, zato so plačani.

— (Z Dunaja) se nam piše: „Slovensko literarno društvo“ ima svojo drugo redno sejo 2. junija t. l. ob 1/2 9. uri zvečer (hôtel pri sv. Trojici III., Ungargasse 27) s sledečim dnevnim redom: 1. Prebere se zapisnik. 2. Berilo: a) „Blaga oporoka“, bere g. Savin, b) „Gospod doktor“, bere g. J. Škofic. 3. Slučajni predlogi in interpelacije. K tej seji se uljudno vabijo čestiti gg. udje in prijatelji društvu.

— (Podsuta.) Dne 25. t. m. sta bila dva delavca, Andrej Lukančič in Josip Petulin, v premogovem rudniku v Trbovljah podsuta od zemlje, ki se je nad njima utrgala. Oba sta močno poškodovana, ker Petulin ima obe nogi zlomljeni, Lukančič pa prsi pretrte.

— (Volilcem slovenskih trgov na Goriškem!) Glasilo goriških Slovencev, „Soča“, prinaša ta-le oklic: Povedali smo Vam uže zadnjič, kakšnega poslanca potrebujemo na izprazneno mesto v našem deželnem zboru in kakšnega pričakujemo od Vas. Denes naj dodamo le še zadnjo kolikor resno toliko nujno priporočilo. Vrzite vso bojazljivost in sramotno petoliznost nasproti višjim uradnim osobam na stran ter volite kot pravi možje in svobodni državljani! Sedanja vlada vam ne priporoča in ne vsiljuje nobenega kandidata, to vemo iz popolnoma zanesljivega vira; ona ne potrebuje svojih uradnikov v deželnih zbora, marveč želi, da spolnujejo uradniki naložene jim dolžnosti vsak na svojem mestu, deželni zbori pa da so pravi ljudski zastopi. Če Vam kdor koli priporoča kacega kandidata v tem smislu, da vstrežete vladi, ako ga volite, bodite preverjeni, da Vas hoče zapeljati in zlorabiti Vaše državljanske pravice za svoje zasobne namene. Če Vam je torej zares mari, da bodo Vaši javni interesi dobro zastopani v deželnem zboru, ne izberite za poslanca ne uradnika, ne tujca, ne nezmožnega: prvi je zavezan, drugi zasleduje svoje interese in ne Vaših in zadnji ne more uspešno delovati, ker nema moči za to. — V zboru ne zadostujejo samo zanesljivi glasovalci, ampak treba tudi dobrih, vstrajnih delavcev, zlasti v našem zboru, kder je število poslancev majheno in se morajo tedaj dela razdeliti kolikor mogoče mej vse. Z ozirom na vse to stopili smo v dogovor z veljav-

nimi možmi in znanimi narodnjaki naših trgov, da Vam zamoremo nasvetovati neodvisnega, poštenega in sposobnega narodnega moža kot kandidata za izprazneno poslansko mesto in na podlagi vestnih pozvedeb, pa po svojem najboljšem prepričanju Vam denes priporočamo gospoda dr. Nikolaja Tonklija, odvetnika v Tolminu, da si ga izvolite za svojega poslanca. On je sin naših gora, neodvisen, za narodno stvar vnet in združuje v sebi vse lastnosti, obetajoče dobrega, zanesljivega ljudskega zastopnika. Tržani ajdovski, bovški, kanalski, kobariški in tolminski! posnemajte pri volitvi dne 3. junija v Tolminu vrle naše sosedse na Kranjskem, kateri so pri raznih volitvah jednodušno volili priporočene jim narodne moše; pokažite tudi Vi, da ne marate biti prepokorno vstrešljiva lestvica, po kateri bodo plezali sebičneži do višega dostojanstva, ampak da se dobro zaveste svojih državljan-skih pravic in da jih znate tudi modro obračati

v svojo in svojega naroda čast in korist. Zjedinite se, da bo mogel izvoljenec ponosen biti na svoj mandat in Vi na svojo volitev!

Tuji.

31. maja:

Evropa: Guttman iz Roke. — Weiss iz Dunaja. Pri **Slonu:** pl. Pfauenthal iz Karlovca. — pl. Wurzbach iz Dunaja. — Schop iz Trsta. — Binhele iz Dunaja. Pri **Malič:** Glas, Blaschka Jung, pl. Boschan iz Dunaja. Pri **avstrijskem cesarju:** Nedeko iz Maribora. — Spazzapan iz Ajdovščine.

Dunajska borza 31. maja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	72	gl.	55	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	73	"	20	"
Zlata renta . . .	88	"	45	"
1860 drž. posojilo . . .	129	"	75	"
Akcije narodne banke . . .	833	"	—	"
Kreditne akcije . . .	277	"	—	"
London . . .	117	"	50	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	36	"
C. kr. cekini . . .	5	"	53	"
Državne marke . . .	57	"	80	"

Loterijske srečke.

V Trstu 29. maja: 39. 35. 10. 81. 26.
V Lincu 29. maja: 86. 55. 57. 38. 90.

Proda se

posestvo na Igu blizu Ljubljane: málín na 5 kamnov s stopami, pila (žaga), gospodar-ska poslopja in 38 oratov sveta. (212—3)
Natančnejše poročila iz prijaznosti gospod Fran Drenik v Ljubljani, kongresni trg št. 14.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem preložil svojo

zalogo črevljev,

katero sem prej imel v šolskem drevoredu,

v medene ulice,

v vežo hiše šte. 3, zraven loterije za škoflje.

Svojim kupcem priporočam se in vsem drugim, ter objavljam, da bodem vsakemu dobro in ceno postregel.

Jaka Skrbinec,

(251—1) črevljarski mojster.

Ker so se

tuilerije porušile,

morajo se veliki

„magasins ruenis“ v „Rue de Rivoli“

v Parizu izprazniti. Od tod semkaj poslano blago iz prvih tovarov sveta, odda se skoraj zastoj, za manj nego polovico izdelovalnih stroškov. Prosimo brzih pisemskih naročil, ker sme vsagdo preverjen biti najboljšo izvršitev.

Blago od britanija srebra.

Britanija-srebro je jedina na svetu postojeca novina, ki za 30 letne uporabe bela ostane, kot pravo 15-letno srebro. Jamstvo je tako gotovo, da se s tem javno obvezujemo, nove takaj in brez zapreke nazaj dati, ako bi namizno orožje ovrnelo.

- 18 komadov britanija-srebrnih nožev, vilic in žlic, po 6 komadov, vseh 18 skupaj gl. 3.75.
- 6 takih žlic za kavo, preje gl. 3, zdaj samo 60 kr.
- 1 britanija-sreberen zajematec za juho, preje gl. 3, zdaj gl. 1.20.
- 1 britanija-sreberen zajematec za mleko, preje gl. 1.50, zdaj 60 kr.
- 6 britanija-srebrnih tas, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.50.
- 6 enakih podstavkov za nože, preje gl. 4.50, zdaj samo gl. 1.50.
- 1 skatljica za sladkor, od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.20.
- 1 par svečnikov od britanija-srebra, preje gl. 3.50, zdaj 1.20.
- 1 namizni zvonec od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.42.
- 1 kozarec za jajce, preje 60 kr., zdaj 30 kr.
- 1 solnjak in popersjak skupaj, preje gl. 2.50, zdaj 75 kr.
- 1 karafindelj za jelo in ožje, preje gl. 8, zdaj samo gl. 4.50.
- 1 žepničjak za žepničke od britanija-srebra, težak za na mizo, preje gl. 3, zdaj samo 95 kr.

Zepne ure.

Vsaka ura je fino repasirana, na trenotek regulirana, ter se jamči za 6 let.

Naboljšje in najcenejše ure sveta!

- Krasna ura na valjar iz najtežjega nikla-srebra, na sekundo repasirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom, ključcem in baršunastim etui-jem, preje gl. 15, zdaj samo gl. 5.50.
- Krasna ura na sicerce iz težkega nikla-srebra, na sekundo regulirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom in baršunastim etui-jem, preje gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.
- 18-letna srebrna ura na valjar, puncovana v c. kr. kovnici, s 15 rubini, razen tega na povsem električnem potu pozlačena, na sekundo regulirana, preje gl. 27, zdaj samo gl. 11.20.
- Krasna cizelirana žepna remontoirska ura, od double-zlata, na dršku brez ključa za navijati, preje gl. 24, zdaj samo gl. 10.75, z verižico od double-zlata itd.
- Zlata ura za gospe s fino verižico za okolo vratu, preje gl. 36, zdaj gl. 19.
- Zlata ura remontoirska za gospe, potrjena v c. kr. kovnici, jamstvo 6 let, preje gl. 70, zdaj samo gl. 35.
- Srebrna washingtonska remontoir ura z lepo pozlačeno verižico, najfinjša remontoirska ura, preje gl. 30, zdaj gl. 16.
- Washingtonska ura budnica z repotuljo, fino regulirana, tudi kot namizna ura, preje gl. 12, zdaj samo gl. 4.80.

Število ur je omejeno, kdor želi tedaj imeti za malo novcev izvrstno uro, ki povsod najmenj sune četirikrat več, naj se preje ko mogoče obrne na zloj označeno firmo.

Stvari, ki se ne prilagajo, vsemó se brez ugovora nazaj, premené se, ali pa novci nazaj pošljó. Še jedenkrat priporočamo spoštovanim čitateljem, to dobro in samo jedenkrat v življenji kazočo se priliko porabiti in naročbe tako hitro in mnogobrojno kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posebe, ker po prvi objavi tega naznanila, prodaja se jako veliko.

Haupt-Depot internationaler Fabrikate von A. FRAISS,

Rothenthurmstrasse, gegenüber dem erzbischöflichen Palais, WIEN.

(118—6)

Izdatelj in urednik Makso Armich.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Najobmamljivejši, najfinejši ponarejeni briljantni lišp.

Ta svetno poznati lišp, ki se označuje od največjih poznavalcev umetnin tega sveta kot najuspešnejše, kar se je doslej v tej stroki izdelavalo, je radi svojega solčnega obrusa v to namenjen, da se za drage novce kupljeni pravi lišp izpodrine, ker ni eden stelar celega sveta ne more teh ponarejenih briljantov od pravih razločiti, ako jih ne podvrže preje najnatančnejemu preiskavanju. Celi lišp okovan je s pravim double-zlatom.

- 1 briljantni prstan, najnovejša in najfinjša zlata fazona samo gl. 2.
- 1 par briljantnih uhanov, z jednim ali dvema biseroma v ponarejenem srebrnem okovu, gl. 2.50.
- 1 briljantna broša z več nego 30 kamni, gl. 2.50.
- 1 briljantni medaljon, najlepša fazona zlata, samo gl. 2.50.
- 1 briljantni križec za vrat v lepi obliki, samo gl. 2.
- 1 briljantna narokvica samo gl. 2.50, jako obmamljiva.
- 1 briljantni diadem ali spona za lasé gl. 2.50.
- 1 par briljantnih pripenjakov za lasé gl. 2.50, najmodernejše tega sveta.
- 1 verižica okolo vratu iz double-zlata, najfinjša pletivo, preje gl. 10, zdaj samo 2.50.
- 1 kratka verižica za uro, iz double-zlata, preje gl. 6, zdaj gl. 1.50.

Blago od morske pene.

- 1 cevka za smotke od prave morske pene, s pravim ustnikom od jantara in umetno izrezljivimi podobami, preje gl. 2, zdaj vse tri skupaj samo gl. 1.50.
- 1 fina pipa od umetne morske pene, okovana s pravim kitajskim srebrom, preje gl. 5, zdaj gl. 1.20.
- 1 ponarejena cevka od jantara za smotke in cigarete, v finem baršunastem etui-ji, preje gl. 6, zdaj samo gl. 1.20 z etui-jem.

To blago skrajno hitro kupujejo, zato prosimo brzih naročeb.

Tega še nij bilo!

2000 komadov

pravih angleških plaidov za pot.

Ta za doma in pot neobhodno potrebna reč so pripoča silno p. n. prebivalcem te dežele. Vsi plaidi so za prodajo samo slučajno k nam došli, so iz najfinjšje in najtežje angleške plaid-tkanine, jako veliki in široki, tudi kot potno pokrivalo za upotrebiti in še jedno leto kasneje more si človek iz te izvrstne tkanine napraviti celo garderobo. Preje so stali gl. 14, zdaj samo gl. 5.

5040 creton-kostumov za gospe,

izdelani od najfinjšega francoskega tisočbarvnega „millefleur“-blaga, vsi a krasno ozaljšanim zgorenjim krilom, najlepše, najmodernejše, najpraktičnejše in najcenejše za vspomlad in poletje. Preje gl. 20, zdaj vsa garderoba samo gl. 6.50. Jamči se, da je barva prava.

Perilo za gospe in gospe, vspomladansko in poletno.

- 13.000 srajc za gospe od najboljšega lan. širtinga, gladke ali facon prai, preje gl. 4.50, zdaj samo gl. 1.50. Prsi so čveterne.
- 6250 srajc za gospe z bogatimi krasnimi pravo švajcarskimi vezljivimi podstavki, preje gl. 6, zdaj samo gl. 1.50. Odlične zbog izvrstnosti.
- 3000 nočnih korsetov za gospe s čudovito krasnimi pletenimi podstavki po dolžini, preje gl. 7, zdaj samo gl. 1.50, od teškega barhenta tudi samo gl. 1.50, krasna reč za vsako gospe.
- 2450 hlače za gospe s plis in vezljanjem, ali od prima-čifona ali pa od teškega barhenta tudi samo gl. 1.50. Tudi za gospe.
- 1800 rumbarškega domačega orjaškega platna, po 30 vatlov, najboljša tkanina, za vsako rodbino, komad samo gl. 6.50. S poročstvom.
- 1000 canefas blaga za posteljo, zjamčeno, dá se prati, 25 vatlov, sivo, plavo, modro, vse karirano gl. 3.70, rdeče karirano gl. 4.50.
- 2450 garnitur namiznih, 12 damastnih servietov in 1 veliko namizno pregrinjalo. Krasni cvetličasti desni, preje gl. 7, zdaj vse skupaj samo gl. 2.85, prepotrebno za vsako gospodinjstvo.
- 10.000 tucatov francoskih batistnih žepnih rut, z barvenimi robovi, ki barve ne zgubevajo, vsi obrobljeni, tucat 1 gl.
- 1000 oxfordskih srajc za gospe, čveterne, z 2 ovratnikoma, preje gl. 3.50, zdaj gl. 1.70.
- 1000 pisanih creton-srajc, preje gl. 3.50, zdaj gl. 1.70.

2000 svilenih rut za gospe,

preje gl. 4, zdaj komad gl. 1.75.

Dežni plašči od proževine in ogrtači.

Oni izvrstni dežni plašči so zaradi svoje vrednosti odklikovani s 15 medalijami, a zaradi svoje dvojne vrhve, za dož kot kaput, za lepo vreme kot elegantni moderni ogrtači za nositi je najboljša in najpraktičnejša obleka. Ti dvojni kaputi so stali preje gl. 18 ter se zdaj za čudno malo ceno od gl. 9.30 dobivajo. Naj nikdo ne opusti naročiti si te obleke, posebno ker se dobiva vsake velikosti.

3200 tucatov

svilenih žepnih robcev.

Te žepne rute nam je na prodaj poslala na nič prišla fabrika, ter so preje stali gl. 4 a komad, zdaj pa samo gl. 1.50. Jamči se, da je svila, in se prosi za hitra naročila, ker se to blago skrajno razprodaja.

5920 creton-oblacil za gospe

iz najfinjšega francoskega cretona in „millefleur“-blaga, ali pa iz teškega ruskega platna, preje gl. 15, zdaj samo gl. 4.75. Najnovejše za vspomlad in leto.